

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

26 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:

Președinte: Timofti Vladimir,

Judecători: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Frontului nr. 2 Ucrainean din 28 octombrie 1944, în cauza penală în privința lui

Roșco Feodor XXXXX, născut în anul XXXXX, originar din XXXXX.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Tribunalului militar al Frontului nr. 2 Ucrainean din 28 octombrie 1944, Roșco Feodor a fost condamnat în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR la 10 ani de privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, Roșco Feodor a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că în perioada anilor 1942-1944, locuind pe teritoriul ocupat de trupele germano-române și având o atitudine ostilă față de puterea sovietică, s-a angajat la serviciu în jandarmeria română și totodată a fost recrutat ca agent secret al Siguranței pentru a identifica persoanele care aveau o atitudine ostilă față de autoritățile române. Executând dispozițiile acestora, inculpatul activ ajuta autoritățile române la depistarea activiștilor sovietici. În afară de aceasta, inculpatul forța cetățenii de pe teritoriul ocupat să efectueze diferite lucrări, iar cei care refuzau erau maltratați.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Roșco Feodor.

În susținerea argumentelor formulate, Adjunctul Procurorului General a invocat că la materialele dosarului lipsesc probe ce ar confirma că inculpatul ar fi desfășurat vreo activitate orientată spre prejudicierea capacității militare a URSS, independenței statale sau inviolabilității teritoriale a acesteia, așa cum prevede art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR.

A mai indicat că alte probe, cu excepția declarațiilor inculpatului, la materialele dosarului nu există, martori în cadrul ședinței de judecată nefiind audiați, iar sentința a fost pronunțată numai în baza declarațiilor inculpatului.

A evidențiat că în conformitate cu art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Totodată, a notat că instanța de judecată a încălcat flagrant dreptul inculpatului la apărare, deoarece a examinat cauza penală în lipsa apărătorului, deși în cazul dat participarea apărătorului era obligatorie.

Astfel, consideră că, condamnarea lui Roșco Feodor constituie un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele raționamente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225 din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit reține că, prin sentința Tribunalului militar al Frontului nr. 2 Ucrainean din 28 octombrie 1944, Roșco Feodor a fost condamnat în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR în lipsa elementelor infracțiunii incriminate.

Rezultă că instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța

vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Roșco Feodor în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dispune încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare este pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1) și 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se admite recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, se casează sentința Tribunalului militar al Frontului nr. 2 Ucrainean din 28 octombrie 1944, cu încetarea procesului penal în privința lui **Roșco Feodor XXXXX**, condamnat în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR.

Roșco Feodor XXXXX este reabilitat în fața societății și reintegrat în drepturi.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **18 iulie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor